

REFERAT Udvalg for lighed i sundhed d. 25-03-2022

Mødedato Fredag d. 25. marts 2022 kl. 09:00

Mødested Konference 1, Regionshuset Viborg

Innholdsfortegnelse

Velkomst og introduktion til arbejdet i udvalget.....	3
Præsentation af udvalgets medlemmer og forventningsafstemning til udvalgsarbejdet.....	4
Drøftelse af udvalgets opgaver og arbejdsform.....	5
Godkendelse af udvalgets mødeplan for 1. halvår 2022.....	7
Oplæg om lighed i sundhed.....	8
Gensidig orientering.....	9

Punkt 1: Velkomst og introduktion til arbejdet i udvalget

1-00-14-22

Sagsfremstilling

Regionsrådet har nedsat det særlige udvalg for lighed i sundhed i henhold til §17, stk. 4 i den kommunale styrelseslov og §19 i Region Midtjyllands styrelsesvedtægt.

Udvalget skal fungere i perioden den 1. februar 2022 til den 31. december 2025.

Regionsrådet har udpeget følgende udvalgsmedlemmer:

- Else Kayser (Ø) (formand)
- Louise Høeg (V) (næstformand)
- Ditte Fredensborg (A)
- Gitte Færgemann (A)
- Annette Roed (A)
- Purnima Erichsen (C)
- Inger-Marie Tryde (D)
- Marianne Karlsmose (K)
- Bent Graversen (V)

Regionsrådet har samtidig udpeget Else Kayser som formand og Louise Høeg som næstformand.

Udvalgets formandskab vil byde velkommen til mødet og arbejdet i udvalget.

Beslutning

Udvalgsformanden bød velkommen til det første møde i udvalg for lighed i sundhed og gennemgik dagsorden for dagens møde.

Det er formandskabets ønske, at udvalget starter bredt og i løbet af de næste to møder indsnævrer det område, udvalget ønsker at arbejde med.

Marianne Karlsmose Nielsen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Punkt 2: Præsentation af udvalgets medlemmer og forventningsafstemning til udvalgsarbejdet

1-00-14-22

Resume

Udvalgsmedlemmerne præsenterer sig selv og deres ønsker og forventninger til udvalgsarbejdet.

Direktionen indstiller,

at udvalgets medlemmer præsenterer sig selv og deres ønsker og forventninger til arbejdet i udvalget.

Sagsfremstilling

Som indledning til samarbejdet i udvalg for lighed i sundhed giver hvert af udvalgsmedlemmerne en præsentation af sig selv og fortæller om, hvilke ønsker og forventninger man har til både arbejdet og samarbejdet i udvalget, og herunder om der er noget man særligt interesserer sig for i forhold til ulighed i sundhed.

Beslutning

Som indledning til arbejdet i udvalg for lighed i sundhed gav hvert udvalgsmedlem en præsentation af sig selv og fortalte om deres ønsker og forventninger til udvalgsarbejdet samt, hvad de særligt interesserer sig for i forhold til ulighed i sundhed.

Udvalgsmedlemmernes input omhandlede både ønsker til det generelle udvalgsarbejde og arbejdsform samt til konkrete emner og områder, de særligt ønsker at udvalget sætter fokus på. Udvalget er opmærksomme på sammenhængen til det, der sker i regi af de stående udvalg og koblingen både hertil og til regionsrådet.

Udvalget drøftede, hvad man som politiker kan gøre, og hvordan man kan understøtte nogle af de mange gode tiltag, der er i gang, så det ikke nødvendigvis handler om at opfinde den dybe tallerken, men også om at se på eksisterende tiltag, der kan skaleres. Det handler således også om at finde ud af, hvad der sker i forvejen og hvad der virker.

Udvalget ønsker derfor initialt at skabe et overblik gennem en form for projektorganisering, der kan give en struktur og systematik for arbejdet, og i forlængelse af det udvælge nogle nedslagsområder og at være operationel blandt andet med fokus på at udbrede indsats, som vi allerede ved har en positiv effekt.

Både i forhold til nye og eksisterende indsatser var der i udvalget et stort fokus på at afdække, hvad det er, der virker – gå ind i DNA'et på det og finde nøglen til at nogle indsatser lykkes.

Af konkrete input blev det blandt andet fremhævet, at der skal være fokus på både social og geografisk ulighed, på ulighed i forhold til diagnoser, hvor nogle diagnoser ikke har samme vilkår som andre, på mental sundhed hos børn og unge, på forebyggelse, at se på hvilke hurdler i sundhedsvæsenet, der medfører ulighed, at se på, hvordan vi giver de udsatte bedre mulighed for at bruge vores sundhedssystem, på nedslidte borgere, på borgere, der qua sprog, kulturelle forskelle, m.m. er sårbare netop på grund af det samt på borgere på regionens sociale institutioner. Der var enighed om, at det giver mening at arbejde med både et kort, et mellemlangt og et langt sigte.

Udvalget er meget optaget af at indtænke eksisterende viden, både den viden, der er hos organisationer, enkeltpersoner og i litteraturen i et passende omfang, der giver den nødvendige viden, men uden at overblikket mistes.

Udvalget finder, at der skal laves en prioritering af, hvor de kan og skal sætte ind. Alle brænder meget for opgaven, men der er enighed om, at det er nødvendigt også at begrænse sig og at sætte fokus, da det ellers bliver svært at lykkes.

Udvalget har fokus på, at samskabelse skal kendetegne deres arbejde og have en helt særlig plads. Udvalget ønsker derfor at være opsøgende og at indbyde til samarbejde med andre relevante aktører, og det blev påpeget, at man vil ud over "dem og os" retorikken, således at finder man fra Region Midtjyllands side, at noget er en god idé, som man ønsker at arbejde videre med, så skal vi gå forrest i at etablere et samarbejde om indsatsen eller projektet. Udvalget ønsker også, at det nære sundhedsvæsen, psykiatrien og uddannelsesinstitutioner tænkes ind.

Marianne Karlsmose Nielsen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Punkt 3: Drøftelse af udvalgets opgaver og arbejdsform

1-00-14-22

Resume

Udvalget drøfter opgaver, arbejdsform mv.

Direktionen indstiller,

- at det drøftes, hvordan udvalget ønsker at arbejde med opgaverne undervejs i udvalgets virkeperiode,

- at det i forlængelse heraf drøftes, hvilke emner udvalget ønsker behandlet på de to resterende møder i 1. halvår 2022, og

- at administrationen, på baggrund af udvalgets drøftelser og i dialog med udvalgsformandskabet, udarbejder en dagsorden til næste møde, der også skal indbefatte et forslag til en foreløbig plan for udvalgets videre arbejde i 2022.

Sagsfremstilling

Af konstitueringsaftalen fremgår, at partierne ønsker, at regionsrådet i løbet af 1. halvår 2022 formulerer en styrende politisk ambition, som skal sætte en retning for, hvor regionen skal bevæge sig hen i løbet af valgperioden. Den styrende politiske ambition skal bestå af et antal temaer med underliggende konkrete, operationelle og målbare målsætninger, som regionsrådet vil sætte særligt politisk fokus på.

Udvalgets opgave

Af konstitueringsaftalen fremgår videre, at et af de centrale temaer vil være lighed i sundhed. Til at understøtte regionsrådets arbejde med temaet er dette særlige udvalg nedsat, som i inddragende processer skal arbejde med at levere input til regionsrådet i forhold til, hvordan Region Midtjylland arbejder for mere lighed i sundhed, herunder børn og unges mentale trivsel.

Overordnet har udvalget til opgave at bidrage til, at sundheden løftes for en gruppe af borgere, hvor det etablerede sundhedsvæsen af forskellige grunde kommer til kort.

Udvalget skal indledningsvist beskrive og planlægge, hvordan det ønsker at arbejde med opgaven, herunder undersøge og afdække, hvori udfordringen består både nu og fremadrettet. Udvalget skal derefter gennem sit arbejde beskrive perspektiver og mulige modeller på både den korte, den mellemlange og den lange bane.

Udvalgets arbejde

Det fremgår af udvalgets kommissorium, at udvalgets opgave bliver at belyse og komme med forslag til, hvordan Region Midtjylland kan medvirke til at skabe målbare forbedringer af sundheden for konkrete grupper af borgere, som udvalget identificerer undervejs i forløbet. Udvalget skal indsamle viden og erfaringer, som man kan arbejde ud fra fremadrettet med henblik på varigt at understøtte og hjælpe disse grupper.

Udvalget skal således ikke kun beskæftige sig med, hvordan man kan tilpasse det eksisterende sundhedsvæsen til i højere grad at sikre lighed i sundhed, men også sætte fokus på og undersøge, hvordan, og med hvilke tilbud man når ud til de borgere, hvor barriererne overfor sundhedsvæsenet er en udfordring. Her er det en vigtig opgave for udvalget at inddrage de aktører, der allerede arbejder med eller på anden vis er i kontakt med de borgere, og som kan medvirke til at skabe de nødvendige koblinger, herunder eksempelvis indgå i dialog med egne medarbejdere, civilsamfundet, almen praksis og kommuner.

Af udvalgets kommissorium fremgår, at udvalget i sit arbejde kan sætte fokus på:

- Den sociale såvel som den geografiske ulighed i sundhed
- Strukturelle barrierer for lighed i sundhed, som eksempelvis organiseringen af sundhedsvæsenet, behandlingsforløb og knappe ressourcer
- Kulturelle og sociale barrierer for lighed i sundhed, der relaterer sig til spørgsmål om sociale interaktioner, borgerens forhold til det etablerede sundhedsvæsen, kommunikation og frygt for stigmatisering
- Determinanter for ulighed i sundhed
- Inddragelse af borgere og civilsamfund, herunder de aktører, der arbejder med sårbare borgere og socialt udsatte
- Sundhedsfremme og forebyggelse som værende vigtige redskaber til at sikre fysisk og psykisk velbefindende og til at understøtte lighed i sundhed
- Multisygdom, der har en særlig dimension i forhold til ulighed i sundhed

På baggrund af udvalgets drøftelse foreslås det, at administrationen i dialog med udvalgsformandskabet frem mod det 2. udvalgs møde udarbejder en dagsorden til næste møde, der også skal indbefatte et forslag til en foreløbig plan for udvalgets videre arbejde i 2022.

Udvalgets kommissorium og forretningsorden er vedlagt.

Beslutning

Under ovenstående punkt 2 blev det drøftet, hvordan udvalget ønsker at arbejde med opgaverne undervejs i udvalgets virkeperiode. I forlængelse heraf blev det drøftet, hvordan de to kommende møder i 1. halvår 2022 skal afvikles.

Det blev aftalt, at administrationen på baggrund af udvalgets drøftelser under punkt 2 og i dialog med udvalgsformandskabet, udarbejder en dagsorden til næste møde, der også skal indeholde et oplæg til en foreløbig plan for udvalgets videre arbejde i 2022.

Marianne Karlsmose Nielsen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Bilag

Kommissorium for udvalg for lighed i sundhed

Forretningsorden for særlige udvalg 2022-2025

Punkt 4: Godkendelse af udvalgets mødeplan for 1. halvår 2022

1-00-14-22

Resume

Efter aftale med udvalgsformandskabet har administrationen udarbejdet et forslag til mødeplan for udvalget for 1. halvår 2022. Herudover ønskes det, at udvalget drøfter forventninger til mødeaktivitet i 2. halvår 2022.

Direktionen indstiller,

at forslag til møder i 1. halvår 2022 godkendes, og

at udvalgets forventninger til mødeaktivitet i 2. halvår 2022 drøftes.

Sagsfremstilling

Af udvalgets kommissorium fremgår, at udvalget afholder ca. tre møder i løbet af foråret 2022. Det fremgår videre, at udvalget selv planlægger antallet af møder i den efterfølgende periode.

Regionsrådet har vedtaget, at udvalgets første møde holdes den 25. marts 2022. Herudover er der lagt op til yderligere 2 møder i foråret 2022.

Møder 1. halvår 2022

Regionsrådets arbejde med den styrende politiske ambition blev igangsat på døgnsseminar den 1. og 2. marts 2022, og der er herudover planlagt 3 udviklingsdage i løbet af 1. halvår 2022, henholdsvis den 19. april, den 4. maj og den 20. juni.

Med udgangspunkt heri foreslås det, at 2. udvalgsmøde i udvalg for lighed i sundhed afholdes efter den 4. maj 2022, hvor arbejdet vedrørende den styrende politiske ambition er godt i gang, og at 3. udvalgsmøde planlægges efter den 20. juni 2022, hvor det sidste møde vedrørende den styrende politiske ambition forventes at være afholdt.

På den baggrund foreslås det, at møderne afholdes på følgende to tidspunkter:

- Torsdag den 19. maj 2022 kl. 14.00-17.00
- Fredag den 23. juni 2022 kl. 13.00-15.30

Forslagene er fremsendt som foreløbige kalenderreservationer til udvalgsmedlemmerne.

Møder 2. halvår 2022

Det fremgår af udvalgets kommissorium, at udvalget selv skal planlægge antallet af møder for perioden efter 1. halvår 2022. Udvalget skal fungere i perioden den 1. februar 2022 til den 31. december 2025.

Det foreslås, at udvalget i første omgang drøfter forventninger til mødeaktivitet i 2. halvår 2022.

Beslutning

Udvalget besluttede at flytte de to møder i foråret til:

- Onsdag den 18. maj 2022 kl. 9.00-12.00
- Fredag den 24. juni 2022 kl. 9.00-12.00

Der udsendes en opdateret kalenderinvitation.

Det blev aftalt, at der udsendes en Doodle med forslag til 3 mødedatoer i efteråret. Udvalgsmedlemmerne melder tilbage, hvorefter der fastsættes 3 mødedatoer.

Det blev aftalt, at der til næste møde i udvalget sættes et punkt på om mødeplanlægning.

Marianne Karlsmose Nielsen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Punkt 5: Oplæg om lighed i sundhed

1-00-14-22

Sagsfremstilling

Som indledning og inspiration til udvalgsarbejdet giver Finn Breinholt Larsen og Jes Bak Sørensen fra DEFACTUM udvalget et oplæg om social ulighed i sundhed, herunder hvordan det måles i "Hvordan har du det? 2021", status og udvikling i social ulighed i sundhed i Region Midtjylland.

Beslutning

Som indledning og inspiration til udvalgsarbejdet gav Finn Breinholt Larsen og Jes Bak Sørensen fra DEFACTUM udvalget et oplæg om social ulighed i sundhed, herunder hvordan det måles i "Hvordan har du det? 2021", status og udvikling i social ulighed i sundhed i Region Midtjylland.

Man taler om social ulighed i sundhed, når der er en systematisk sammenhæng mellem sociale forhold og sundhedsforhold. I "Hvordan har du det?" beskrives den sociale ulighed i sundhed ud fra uddannelsesniveau, etnisk baggrund og tilknytning til arbejdsmarkedet. Den sociale ulighed beskrives også ud fra en geografisk vinkel, idet den sociale ulighed også har en geografisk dimension, der skyldes en opdeling af befolkningen via boligmarkedet samt uddannelses- og beskæftigelsesmuligheder.

Oplægsholderne præsenterede nogle perspektiver på fremme af social lighed i sundhed, herunder at reducere den økonomiske og sociale ulighed, at reducere den sociale ulighed i risikofaktorer, at reducere den sociale ulighed i det behandelende sundhedsvæsen og at reducere den sociale ulighed i konsekvenser af sygdom.

Marianne Karlsmose Nielsen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Bilag

Oplæg om ulighed i sundhed

Punkt 6: Gensidig orientering

1-00-14-22

Sagsfremstilling

Eventuelt og gensidig orientering fra udvalgets medlemmer.

Beslutning

Der var ikke noget til gensidig orientering.

Alle var mødt undtagen Marianne Karlsmose Nielsen, der havde meldt afbud.

Mødet blev hævet kl. 12.00.